

زبیر، رفیق دوران عشرت نبود؛ رفیق دوران محنت بود. امیرالمؤمنین فرمود: «زبیر همواره با ما بود». تا پسرش عبدالله بزرگ شد، آمد توی عرصه، در تصمیم‌گیریها دخالت کرد؛ آن وقت او عوض شد. زبیر همانی شد که آمد در مقابل امیرالمؤمنین شمشیر کشید! گاهی اوقات یک رخنه کوچک در درون خانواده، یک چنین اثر بسیار مهمی می‌گذارد. باید جلوی این رخنه را گرفت. (۱۳۹۰/۱۰/۰۷)

www.basirat.ir

▼ حرف روز

نفوذ را فراموش نکنیم

بعد از پایان جنگ جهانی دوم (۱۹۴۵ میلادی) جنگ سرد میان آمریکا و شوروی آغاز شد. آمریکا برنامه تمام عیاری را برای نفوذ در شوروی آغاز کرد و ابزارهای گوناگون را نیز برای آن به کار برد اما رویکرد اصلی که نیکسون بدان اشاره می‌کند آن بود که شوروی را سرگرم رقابت‌های تسلیحاتی و سایر میدان‌های انحرافی کند تا فضای مناسب برای نفوذ ایجاد گردد.

سازمان سیا ده‌ها تشکیلات به ظاهر مردمی ایجاد کرد تا ارتباط‌های غیررسمی با مردم و بخصوص اندیشمندان شوروی داشته باشند. ارتباط با سینما، تبادل ورزشکاران و هنرمندان و دانشگاهیان از جمله راهکارهای ایجاد این ارتباط غیررسمی است. بزک کردن اندیشه‌های لیبرال و تخریب و تضعیف اندیشه‌های کمونیستی هدف اصلی این برنامه‌ها بود که در طول چند دهه باعث شد تا شوروی نه با حمله نظامی بلکه از درون فروپاشید. با این استراتژی، شوروی در شرایطی از هم پاشید که به لحاظ اقتصادی در شرایط وخیمی نبود، سطح زندگی مردم بدتر نشده بود و جنگ جدیدی بر علیه اتحاد جماهیر شوروی شکل نگرفته بود؛ اما آمریکا توانسته بود بر سه لایه نفوذ کند: ۱- عامه مردم برای تهی کردن ذهن آن‌ها از آینده و گرفتن امید از آن‌ها ۲- در بخشی از روشنفکران و اندیشمندان شوروی ۳- تأثیر بر سیاستمداران و تصمیم‌گیرندگان دولت شوروی.

گورباچوف به عنوان آخرین رهبر اتحاد جماهیر شوروی با توجه به همین دیدگاه بود که به آمریکا اعتماد کرد و در همان موقع که او تصور می‌کرد از خصومت آمریکا کاسته شده است و با هدف تلطیف روابط به دنبال برقراری ارتباطات فرهنگی، ورزشی و اجتماعی میان دو کشور است، آماج حمله‌های نهایی آمریکا قرار داشت؛ و این موارد فروپاشی شوروی را در اوج قدرت به همراه داشت.

نکته راهبردی: آنچه که گفته شد حاوی درس‌های زیادی برای مردم و مسئولان کشورمان است. گرچه نه ایران شوروی است و نه اسلام کمونیسم، اما توجه به راهبرد آمریکا در غلبه بر رقبای خود و امکان بهره‌گیری از شیوه‌های موفق برای سایرین، از جمله ایران که هدف اصلی همه‌های گوناگون آمریکا طی چهار دهه گذشته بوده است، مهم است. سوفاثر یکی از اندیشمندان آمریکایی معتقد است، بعد از آنکه جنگ‌افروزی و مداخلات نظامی و تحریم‌های اقتصادی نتوانست جمهوری اسلامی را که بعد از فروپاشی شوروی تبدیل به چالش اصلی نظام سرمایه‌داری شده بود، از پای در بیاورد، تجربه شیرین پیروزی بدون جنگ در قبال اتحاد شوروی، آمریکایی‌ها را به فکر به‌کارگیری روش‌های مشابه در مواجهه با ایران انداخت.

(نویسنده: مصطفی برزکار)

▼ گزارش روز

عراق؛ آوردگاه جدید اردوغان

در حالی که ترکیه طی چند وقت گذشته دچار روابط چالش‌زا با غرب و به‌ویژه آمریکا شده است، اکنون به دنبال نقش فعالی در مناطق مختلف و با بازیگران جدید است. به همین منظور مشاهده می‌شود که ترکیه در لیبی، قریه‌باغ و اکنون در منطقه نقش فعال‌تری به خود گرفته است. به همین منظور ترکیه مترصد تعمیق روابط خود در منطقه با کشورهای همسایه است که یکی از این کشورها عراق است. الکاظمی در سفر چند روزه هفته گذشته به ترکیه سفر کرد و در این سفر در مورد مسائل مهم امنیتی و اقتصادی، مذاکراتی با دولت اردوغان داشت.

گزاره‌های تحلیلی: ۱- اردوغان بنا بر دیدگاه نوع‌ثمنی‌گرایی و تبدیل شدن ترکیه به یک کشور تأثیرگذار، به دنبال روابط با کشورهای منطقه بر اساس مناسبات اقتصادی و امنیتی است. در این میان عراق با توجه به هم‌جواری و همچنین حوزه نفوذ اقتصادی برای آنکارا یک گزینه مهم است که می‌تواند در تأثیرگذاری بر معادلات منطقه‌ای نقش مهمی ایفا کند. به‌عنوان نمونه می‌توان به آمار مبادلات تجاری ترکیه با عراق در ۸ ماهه امسال اشاره کرد که عددی نزدیک به ۵ میلیارد دلار بوده است. ۲- عراق می‌تواند برای ترکیه به‌عنوان یک دژ امنیتی در برابر خطرات پک‌ک باشد و نگاه ترکیه به این مسئله مهم‌ترین بخش افزایش مبادلات میان دو کشور است. ۳- بعد از روی کار آمدن الکاظمی در عراق و رویکرد وی مبنی بر ایجاد روابط گسترده با کشورهای مختلف منطقه‌ای، ترکیه نیز نقش مهمی برای عراق در مسائل مختلف خواهد داشت. یکی از مسائلی که عراق علاوه بر مسائل اقتصادی بر روی آن تمرکز دارد، بحث مسائل آبی است. دولت ترکیه بر اساس طرحی که در نظر گرفته، قصد دارد سد ایلپسو را توسعه دهد که این امر در نوع خود تهدیدی برای نابودی منابع آبی عراق و دشوار شدن تأمین آب شرب برای شهروندان این کشور تلقی می‌شود. از این مبحث می‌توان این‌گونه نتیجه گرفت که ترکیه به دنبال یک توافق دوگانه است که بر مبنای آن مباحث اقتصادی را به مسائلی همچون آب گره بزند؛ یعنی ایجاد یک شرایط جدید برای ترکیه در عراق، در مقابل تسهیل در ایجاد وضعیت باثبات آبی برای این کشور. (نویسنده: محمدرضا فرهادی)

▼ خبر ویژه

جان کری قول داده بود!

«حسن رحیم‌پور ازغدی»، استاد دانشگاه و عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی در یادداشتی نوشت: «هنگام انعقاد عقد شرعی «برجام» پس از ۱۵ سال مذاکرات رسمی نیز به افکار عمومی تلقین شد که این یک معاهده محکم بین‌المللی با حضور کدخدایان و امضای همه اعضای شورای امنیت و قدرت‌های اصلی جهان است و منتقدان برجام، همگی کاسبان تحریم و جنگ‌طلباند و با این پیروزی، باید به دنبال آب و صابون برای شستن روی خود باشند. حیثیت ایالات‌متحده و ده‌ها وعده اتحادیه اروپا پشتوانه مقدس این قرارداد است و امکان تخلفی نیست. سیاست‌های برجامی، اکثر چرخه‌های اقتصاد را از کار انداخت و نگاه عاجزانه رعیت کدخدا به ناخدایان بدبخت جهان که اقتصاد خودشان در حال فروپاشی است و بالاترین تلفات کرونا در جهان را دارند، عملاً اینجا نیز به گرانی و تورم و نابرابری و فقر افزود؛ و همه این‌ها در حالی بود که «جان کری» قول داده بود. امضای برجام چقدر در فضای اقتصاد و دیپلماسی کشور گشایش آورد؟ همین مقدار که بدانیم در تمام سال‌های اجرای یک طرفه برجام از سوی ایران، هیچ‌گاه تحریمی لغو نشد. بانک‌های بزرگ جهانی تحت فشار اواما و بایدن، مؤدبانه و هوشمندانه چرخ‌های اقتصاد ایران معتدل و غیرافراطی را (به‌سوی عقب؟) به حرکت در آوردند!»

شورای سیاست‌گذاری نشد، رونمایی از نهاد اجماع‌ساز!

هفته گذشته از «نهاد اجماع‌ساز اصلاح‌طلبان» برای انتخابات ۱۴۰۰ رونمایی شد؛ نهادی که تفاوت چندانی با شورای سیاست‌گذاری ندارد و تنها به نظر می‌رسد هدف آن در بین اصلاح‌طلبان محدود ساختن افرادی است که نزدیک به آقای خاتمی هستند. اصلاح‌طلبان پس از رکودی چندین ماهه این بار برای تدارک حضور در انتخابات ۱۴۰۰ دست به کار شدند و ۳۲ حزب اصلاح‌طلب در نشست مشترک، تشکیلات انتخاباتی جدیدی تحت عنوان «نهاد اجماع‌ساز» را تأسیس کردند. تشکیلاتی که به گفته رئیس دوره‌ای شورای هماهنگی جبهه اصلاحات قرار است نقش احزاب در آن برخلاف رویه حاکم بر شورای عالی اصلاح‌طلبان، پررنگ‌تر باشد. باین‌وجود بررسی اجمالی تشکل جدید اصلاح‌طلبان نشان می‌دهد این نهاد انتخاباتی از نظر ترکیب اعضا تفاوت چندانی با شورای عالی سیاست‌گذاری ندارد؛ به استثنای اینکه تعداد اعضای حقیقی آن به نسبت شورای عالی، به یک‌سوم کاهش پیدا کرده است. مسئله آنجایی مهم می‌شود که بدانیم بر اساس یک رویه معمول چهره‌های حقیقی مستقیماً توسط آقای سید محمد خاتمی انتخاب می‌شدند و حلقه نزدیکان او را تشکیل می‌دادند؛ اما در دستورالعمل اجرایی نهاد انتخاباتی جدید اصلاح‌طلبان، تصریح شده است؛ انتخاب چهره‌های حقیقی برخلاف گذشته باید دارای سازوکار مشخصی باشد.

با مذاکره صحیح جامعه نجات پیدا می‌کند

«سید محمود نبویان»، نایب‌رئیس کمیسیون اصل ۹۰ مجلس گفت: «مهم‌ترین تحریم ما، تحریم بانکی است که قرار بود در ۲۷ دی‌ماه سال ۹۴ و در زمان ریاست جمهوری «اوباما» برداشته شود، اما مطلقاً برداشته نشد. ۹ میلیون تن از ارزاق مردم وارد کشور شده اما در گمرک مانده و ترخیص نشده است که نزدیک به چهار میلیون تن از آن نهاده‌های دامی بود و چند صد هزار تن از این کالاها در گمرک فاسد شد و این سؤال برای ما پیش می‌آید که آیا ترخیص کالاها نیز به تحریم‌ها ربط دارد یا به مدیریت ضعیف برخی از افراد ارتباط دارد؟ دولت باید سالانه ۹۰۰ واحد مسکونی تولید می‌کرد درحالی‌که طبق گفته دولتمردان، فقط ۳۰۰ واحد مسکونی ایجاد شده است. با احتساب این هفت سال، چهار میلیون و ۲۰۰ هزار واحد مسکونی طی این سال‌ها ساخته نشده است. متأسفانه دولتمردان به‌هیچ‌وجه بلد نیستند که مذاکره کنند، چراکه بازار ۶۰۰ میلیونی در کشورهای عربی و منطقه [جمعیت کشورهای همسایه ایران] وجود دارد، اما مسئولان ما با آنان مذاکره نمی‌کنند و تصورشان آن است که کشورهای دنیا فقط همین چهار کشور آمریکا، آلمان، انگلیس و فرانسه هستند و هیچ کشور دیگری در دنیا برای مذاکره وجود ندارد. اگر دولتمردان به دنبال مذاکره هستند، بهتر است با کشاورزان، گندم‌کاران، تولیدکنندگان و مردم خودمان مذاکره کنند تا بلکه جامعه نجات پیدا کند.

خدمتی که به بیگانه داده شد!

در بازی پریروز پرسپولیس، با وجود این که تلاش شد تا تعداد افراد حاضر در لایو AFC، ۸۰۹ هزار نفر گزارش شود، تلویزیون اعلام کرد که با ۶ میلیون کاربر یکتا، در طول بازی یک‌میلیون و ۵۰ هزار کاربر، هم‌زمان و ۴۲۰ گیگابایت بر ثانیه پهنای باند مصرفی، رکوردشکنی تازه‌ای را ثبت کرده است؛ این در حالی است که آذری جهرمی پیش از شروع بازی، با کنایه زنی و همنوایی با محدودیت‌های AFC برای پرسپولیس، وعده خدمات‌رسانی نامحدود وزارت ارتباطات به اینستاگرام به بهانه خواست مردم را داده بود. آذری جهرمی در صفحه شخصی خود با استناد به این که به خاطر بالا رفتن ترافیک استفاده از اینستاگرام، ساعت دشواری پیش‌روی وزارت ارتباطات است، عملاً اعلام کرد که خود را مکلف به خدمت‌رسانی به شبکه آمریکایی اینستاگرام می‌داند که رکورد دو میلیون مراجعه به کانال‌های روبیکا و صفحات روبینو ثبت شده است. رکورد جذب بیش از ۵۰۰ هزار عضو جدید در کمتر از یک ساعت و ثبت رکورد ۲۰۰ هزار مشاهده هم‌زمان پست لایو صرفاً در یک کانال از نکات قابل توجه پخش بازی روز شنبه در روبیکا بود. پیش از این وزیر ارتباطات همچنین با اشاره به بار سبک پلتفرم‌های پخش ویدیو داخلی (آپارات، لنز، نماوا و ...) اختصاص ندادن پهنای باند برای مصرف ترافیک داخلی توسط وزارتخانه‌اش را توجیه کرده بود. این در حالی است که وزارت ارتباطات می‌تواند به نفع شبکه‌های ایرانی، از ارائه خدمات مضاعف به اپهای خارجی و صهیونیستی خودداری کند.

◀ خان آخر اصلاح قانون انتخابات/ «نجات الله ابراهیمیان»

حقوقدان و عضو پیشین شورای نگهبان در خصوص طرح جدید مجلس برای اصلاح قانون انتخابات ریاست جمهوری، گفت: «بسیاری از محدودیت‌هایی که در طرح اصلاح قانون انتخابات ریاست جمهوری آمده، بر اساس رویه قبلی شورای نگهبان مغایر قانون اساسی است. در سال ۸۷ هم مطرح شد و به علت مغایرت با قانون اساسی کنار گذاشته شد. با تلقی رویه شورا در گذشته، این طرح مغایر قانون اساسی شناخته خواهد شد. در طرح جدید مجلس که به‌تازگی مصوب شد، شرایط تحصیلی و مدیریتی خاصی برای کاندیدها در نظر گرفته شده است که با تصویب آن توسط شورای نگهبان، سوژه‌های ناب روزهای ثبت‌نام ریاست جمهوری برای خبرنگاران، امکان نامزدی را نخواهند داشت.

◀ وحشت رژیم صهیونیستی از توان موشکی ایران/

«عبدالباری عطلان» تحلیلگر برجسته جهان عرب گفت: «اسرائیل که از پیشرفت‌های خارق‌العاده موشکی ایران به وحشت افتاده، التماس بایدن و اروپایی‌ها را می‌کند تا وارد مذاکرات جدید با ایران شوند و درنهایت آن را از داشتن موشک‌های دقیق و دوربرد محروم کنند».

◀ حل مشکلات کشور به دست رئیس‌جمهور سپاهی!

«محسن رفیق‌دوست»، فرمانده اسبق سپاه گفت: «آمریکا هم موشک‌هایی که عین‌الأسد را زدیم، ندارد. دنیا عقیده دارد فقط رهبری و سید حسن نصرالله راست می‌گویند. اگر یکی از برادران سپاهی رئیس‌جمهور شود و به حرف رهبری تابع باشد و این موانع را بردارد، یک‌ساله مشکلات کشور حل می‌شود».

◀ استفاده ابزاری از «عادل» برای دوقطبی سازی کاذب/

یکی از ترفندهای عملیات روانی، «تولید سوژه‌های جنجالی» با هدف مشغول‌سازی افکار عمومی و انحراف آن‌ها از مسائل اصلی است. این سوژه‌ها باید در فواصل کوتاه‌مدت طراحی شده و قابلیت «دوقطبی‌سازی» در جامعه را داشته باشد. کنفدراسیون فوتبال آسیا که نهادی ورزشی و مدعی عدم سیاسی‌کاری است، در اقدامی غیرورزشی و کاملاً سیاسی و البته هم‌راستا با تحریم‌های آمریکا علیه صداوسیما، از حضور گزارشگران آن در قطر ممانعت به عمل آورد و در عوض اجازه گزارش این بازی توسط فردوسی پور را داد. این اتفاق عجیب، با استقبال کم‌نظیر جریان اصلاح‌طلب و دولتی‌ها قرار گرفت تا از این طریق موضوع جدیدی برای مشغول کردن جامعه فراهم شود.

◀ احکام سیاسی (سؤال ۱۰۵): وعده و وعیدهای کاذب که

کاندیدها می‌دهند، چه حکمی دارد؟ پاسخ: جایز نیست. چراکه دادن وعده‌ای فراتر از اختیار، مصداق یک نوع تقلب است که برخی کاندیدها برای به دست آوردن آرای مردم به آن متوسل می‌شوند، دست به دامن دروغ می‌شوند و تدلیس می‌کنند.